

Chleb i kielich

Symbole życia Jezusa

„Melchisedek zaś, król Salemu, wyniósł chleb i wino. A był on kapłanem Boga Najwyższego” – 1 Mojż. 14:18.

Na ślady wskazujące na Pamiątkę śmierci naszego Pana możemy natrafić już w Starym Testamencie. Około czterech tysięcy lat temu „Melchisedek zaś, król Salemu, wyniósł chleb i wino. A był on kapłanem Boga Najwyższego” (1 Moj. 14:18). W ten sposób zasygnalizowane zostały emblematy używane w czasie Pamiątki. A Paweł mówi o Melchizedeku: „Bez ojca, bez matki, bez rodowodu, nie mający ani początku dni, ani końca życia, lecz podobny do Syna Bożego, pozostaje kapłanem na zawsze” (Hebr. 7:3).

Później, szereg wskazówek został zawarty w historii życia Józefa. (1) Józef znalazł się w Egipcie jako niewolnik w domu Potyfara, kapitana gwardii królewskiej, a następnie stopniowo osiągnął tam wyższe stanowisko. Ten dowódca „powołał go więc na zarządcę domu swego i powierzył mu całe swoje mienie” (1 Moj. 39:4). (2) Gdy Józef został fałszywie oskarżony o czyn, którego nie popełnił, spotkało go upokorzenie a następnie trafił do królewskiego więzienia. Jednak „przełożony więzienia nie musiał doglądać tego, co powierzył Józefowi, gdyż Pan był z nim i sprawił, że szczęściło mu się we wszystkim, cokolwiek czynił” (1 Moj. 39:23).

Jakieś dwa lata później Faraon miał dwa sny; jeden o 7 dobrych a drugi o 7 złych rzeczach. Józef został wezwany na dwór królewski w celu dokonania ich interpretacji, co też uczynił. (3) Następnie, został wyniesiony na drugie najwyższe stanowisko w Egipcie. Życie Józefa w Egipcie ewidentnie miało na celu ukazanie trzech etapów istnienia Jezusa:

(1) Logos („Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało”, Jan. 1:3) (2) Uniżenie, pozostawienie duchowej natury, by stać się człowiekiem – ale jednak doskonałym człowiekiem. Na tym poziomie Jezus spędził swe życie dla dobra innych, a ostatecznie oddał je za Adama i całe jego potomstwo. (3) Kiedy został wzbudzony przez swojego Ojca do boskiej natury, otrzymał drugie, najwyższe stanowisko we wszechświecie: „Dana mi jest wszelka moc na niebie i na ziemi” (Mat. 28:18).

Biblijny opis sugeruje, że w tym czasie faraon cierpiał na poważny rozstrój żołądka i dlatego wysłał swojego piekarza i podczaszego do królewskiego więzienia,

gdzie zostali oddani pod zarządek Józefa. Pewnej nocy każdy z nich miał sen: podczaszcy śnił o winogronach, które wyciskał do kubka faraona. Piekarz śnił o chlebie niesionym na głowie, z którego ziarna wydziobywały ptaki. Józef poprawnie zinterpretował każdy z nich. Trzeciego dnia (w dniu swych urodzin) faraon ustalił, kto był winien zatrucia pokarmowego. W ramach kary, powiesił piekarza, a podczaszego przywrócił na jego dawny urząd. Owoce z winnego krzewu i (przaśny) chleb również były używane jako emblematy w czasie ustanowienia Pamiątki dla uczniów Jezusa prawie dwa tysiące lat później.

Zarówno Józef, jak i Melchizedek, przedstawiają naszego Pana Jezusa; tego, który miał złożyć ofiarę z krwi i ciała, którego symbolem są symbole używane w czasie Pamiątki, tj. chleb i kielich (owoc winorośli).

Wino czy sok z winogron?

Od dawien dawna rozważane jest pytanie, czy Jezus ustanowił swoją Pamiątkę z użyciem wina czy soku z winogron. Istnieją racjonalne argumenty po obu stronach: Wino (z alkoholem): stanowisko w tej sprawie zostało wyrażone w WT Lipiec 1883 roku: „Jeśli chodzi o zwyczaj żydowski, to on raczej zaprzecza, niż potwierdza tezę, że wino zawiera kwas, ponieważ Żydzi używają wina w czasie Paschy a usuwają kwas. (...) Winobranie w Palestynie przypada na wrzesień i październik, a Pascha miała miejsce około pół roku później. Wino wyprodukowane w październiku byłoby z konieczności fermentowane przed kwietniem. (...) Jeśli ktoś poczuje zagrożenie przez korzystanie z wina w czasie Pamiątki śmierci naszego Pana, zalecamy, aby taki ktoś zamiast niego używał soku z rodzynków, który, choć nie jest winem, jest z pewnością ‘owocem winnej latorośli’” (str. 6).

W 1904 roku ten sam autor napisał: „O ile jesteśmy w stanie stwierdzić, Pan użył wina fermentowanego, kiedy ustanowił to Pamiątkę. Niemniej jednak, mając na uwadze, że nie zalecił On używania wina, ale po prostu ‘owocu winorośli’ i mając na uwadze fakt, że nawyk alkoholowy zdobył tak wielką i złą sławę w naszych czasach, wierzymy, że mamy Pańskie upoważnienie do używania niesfermentowanego soku z winogron lub soku z rodzynek” (Wykłady Pisma Świętego, Tom 6, str. 476, przypis).

Samuele Bacchiocchi, pierwszy niekatolik, który ukończył Papieski Uniwersytet Gregoriański w Rzymie, wskazuje: „Wino w języku angielskim, vinum w języku łacińskim, oinos w języku greckim i yayin w języku hebrajskim, to pojęcia które historycznie rzecz biorąc były

używane w stosunku do soku z winogron, bez względu na to, czy chodziło o sok sfermentowany czy niesfermentowany” (Samuele Bacchiocchi, „Wino w Biblii”, skrócone wydanie, Berrien Springs, MI: Biblical Perspectives, 2002, str. 19). Bacchiocchi pisał dalej: „Przebadane starożytne świadectwa wskazują, że co najmniej cztery metody były znane i używane w starożytności w celu zachowania niesfermentowanego soku z winogron: (1) gotowanie soku do stanu syropu, (2) oddzielenia fermentującej pulpy od soku winogron za pomocą filtracji, (3) umieszczenie soku winogronowego w zamkniętych naczyniach zanurzonych następnie w zbiorniku zimnej wody, (4) fumigację siarką naczyń na wina przed ich zamknięciem.” Fermentacja wina musi zostać zatrzymana w krytycznym momencie, zanim alkohol utleni się do ketonu, a następnie do octu. Wcześniej ten sam autor zauważa: „Starożytni pisarze mówią nam, że przechowywanie niesfermentowanego soku z winogron było czasami prostsze niż przechowywanie sfermentowanego wina” (str. 7). „Żydowski historyk Józef Flawiusz, który był współczesnym apostołom, wyraźnie nazywa trzy kiście winogron świeżo wyciśnięte do kielicha faraona przez podczaśnego ‘owocem winnego krzewu’. To jednoznacznie stwierdza, że określenie to było używane dla oznaczenia słodkiego, niesfermentowanego soku z winogron” (str. 49).

Każdy z nas powinien dołożyć wszelkich starań, aby zrozumieć, co oznacza pojęcie „owoc winorośli” lub „kielich”, które powinniśmy używać w czasie upamiętniania ofiary naszego Pana Jezusa za życie świata. Następnie, powinniśmy tolerancyjnie podchodzić do wszystkich tych, którzy nie podzielają naszego zdania w tym temacie.

Ważne kwestie

To, co symbolizują chleb i wino używane w czasie Pamiątki, jest ważniejsze niż same emblematy. Naszym głównym celem jest bycie ofiarą naszego Pana Jezusa Chrystusa: „A podziękowawszy, złamał i rzekł: Bierzcie, jedzcie, to jest ciało moje za was wydane; to czyńcie na pamiątkę moją. Podobnie i kielich po wieczerzy, mówiąc: Ten kielich to nowe przymierze we krwi mojej; to czyńcie, ilekroć pic będziecie, na pamiątkę moją” (1 Kor. 11:24-25). Ale to oznacza również, że każdy musi zaakceptować wszystkich innych, których On powołał. „Albowiem kto je i pije niegodnie, nie rozróżniając ciała Pańskiego, sąd własny je i pije” – ciała Pańskiego rozumianego jako grupy poświęconych wierzących (1 Kor. 11:29).

Apostołowie bez wątplenia mieli swoje problemy, gdy chodzi o „rozróżnianie ciała”. Apostołowie Piotr i jego brat Andrzej musieli przebaczyć Jakubowi i Janowi, że ci starali się być głównymi apostołami. Dziesięciu apostołów musiało być miłośnikami dla Piotra za zaparcie się Jezusa w jego ostatnich godzinach. Jan i Piotr

musieli zrozumieć innych, że ci nawet nie próbowali być blisko Jezusa w jego ostatnich godzinach. Pozostałych dziesięciu musiało okazać wyrozumiałość wobec Tomasza, bo nie uwierzył w ich relację, że widzieli Jezusa po Jego ukrzyżowaniu. Kiedy rozważamy okoliczności związane z Pamiątką, niech każdy z nas zada sobie pytanie: „Komu z moich braci muszę wybaczyć?”

Jeśli stwierdzę, że moje serce jest urażone działaniem innego, omylnego brata lub siostry, muszę się zmienić. Jeśli nie przyniesie to efektu i stan urazy będzie trwać nadal, powinienem rozważyć zastosowanie precedensu opisanego 4 Moj. 9:9-12 i obchodzić Pamiątkę trzydzieści dni później (14 dzień drugiego miesiąca hebrajskiego).

Daty Pamiątki

Jak należy się ustalać datę Pamiątki? Żydzi w naszych czasach obchodzą dzień 15 Nisan, pierwszy dzień Święta Paschy. Baranek paschalny miał być złożony w ofierze wieczorem dnia 14 Nisan, ale dzisiaj, ponieważ nie ma świątyni, w której mogliby ofiarować baranki, dzień 14 Nisan nie jest świętowany. „Tylko na miejscu, które Pan, Bóg twój, wybierze na mieszkanie dla swego imienia, składać będziesz ofiarę paschalną wieczorem po zachodzie słońca, o tym samym czasie, kiedy wychodziłeś z Egiptu” (5 Moj. 16:6). Jezus ustanowił swoją Pamiątkę w wigilię 14 Nisan. Dlatego powinniśmy obchodzić Pamiątkę śmierci naszego Pana w wigilię 14 Nisan. W kalendarzu gregoriańskim powszechnie używanym współcześnie, data ta będzie odpowiadała 13 Nisan, po zachodzie słońca.

Warto zwrócić uwagę, że Pamiątka nigdy nie będzie przypadać w poniedziałek, środę lub sobotę. Jest to pochodna sposobu ustalenia żydowskiego kalendarza (począwszy od Hillela II, około 400 r.n.e.), który unika wyznaczania wielkich świąt (takich jak pierwszy dzień Święta Sukkot) w sąsiedztwie cotygodniowego sabatu i utrzymuje zasadę niewyznaczania jakichkolwiek dni wymagających aktywności fizycznej na cotygodniowy sabbat.

Sposób ustanowienia Pamiątki

Łukasz zapisuje historię w porządku chronologicznym (kolejno, Łuk 1:3), podczas gdy Mateusz i Marek organizują niektóre fragmenty swej narracji pod względem tematycznym. Oznacza to, że prawdopodobna kolejność chleba i kielicha została opisana w Łuk. 22:14-20.

Ściśle rzecz biorąc, Ostatnia Wieczerza nie była posiłkiem paschalnym, ponieważ baranki paschalne, a zatem i prawdziwy Baranek Boży, nie były jeszcze wówczas zabite. Wydarzenia te miały natomiast miejsce w szeroko rozumianym okresie Paschy i dlatego

można tę wieczerzę nazywać „posiłkiem paschalnym”. Dlatego też „spożywanie” w tym kontekście może odnosić się przede wszystkim do chleba.

Łuk. 22:15-18

Chleb (1): I rzekł do nich: Gorąco pragnąłem spożyć tę wieczerzę paschalną z wami przed moją męką; powiadam wam bowiem, iż nie będę jej już spożywał, aż nastąpi spełnienie w Królestwie Bożym.

Kielich (2): I wzięwszy kielich, i podziękowawszy, rzekł: Weźcie go i rozdzielcie między sobą; powiadam wam bowiem, iż odtąd nie będę pił z owocu winorośli, aż przyjdzie Królestwo Boże.

Łuk. 22:19-20

Chleb (3): I wzięwszy chleb, i podziękowawszy, łamał i dawał im, mówiąc: To jest ciało moje, które się za was daje; to czyńcie na pamiątkę moją.

Kielich (4): Podobnie i kielich, gdy było po wieczerzy, mówiąc: Ten kielich, to nowe przymierze we krwi mojej, która się za was wylewa.

Opis Mat. 26:26-29 po prostu łączy „chleb” i „kielich” pod względem tematycznym: „A gdy oni jedli, wzięł Jezus chleb i pobłogosławił, łamał i dawał uczniom, i rzekł: Bierzcie, jedzcie, to jest ciało moje. Potem wzięł kielich i podziękował, dał im, mówiąc: Pijcie z niego wszyscy; albowiem to jest krew moja nowego przymierza, która się za wielu wylewa na odpuszczenie grzechów. Ale powiadam wam: Nie będę pił odtąd z tego owocu winorośli aż do owego dnia, gdy go będę pił z wami na nowo w Królestwie Ojca mego”. Tym samym, każda z opisanych sekwencji wydarzeń będzie właściwa dla obchodzenia Pamiątki naszego Pana.

Parkinson James